

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี

The School Environments Affecting Quality Leadership of School Administrators under Office of the Private Education Commission in Pathum Thani Province.

ดร.คณิต สุขรัตน์¹ ดร.พรวิทย์ ลังกะสูตร² และดร.เดชา พวงงาม³

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

²รองผู้อำนวยการโรงเรียนวรรัตน์ศึกษา นนทบุรี

³ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน 2) ศึกษาภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานีและ 4) เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี จำนวนทั้งสิ้น 162 คน เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสมการถดถอยพหุคูณแบบคัดเลือกตัวแปรเข้า

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านบริหารและด้านวิชาการ 2)ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ด้านการใช้แรงจูงใจ ด้านการเน้นการบริการ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร 3) สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05และ 4)สภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 56

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำคุณภาพ, สภาพแวดล้อมของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to study 1) School environments under the office of the private education commission in Pathum Thani province.2) Quality Leadership of School Administrators under the office of the private education commission in Pathum Thani province 3) Relationship between school environments and quality leadership of School Administrators under the office of the private education commission in Pathum Thani province 4) School environments affecting quality leadership of school administrators under the office of the private education commission in Pathum Thani province. The samples consisted of 162 administrators under the office of the private education commission in Pathum Thani province, term 1 of year 2016. The instruments used for data collection were 5 point-rating scale questionnaires. The Cronbach's alpha coefficient showed the value of 0.92. The data analysis was

performed by mean and standard deviation. The hypothesis testing were conducted using Pearson product moment correlation coefficient, multiple correlation and multiple regression analysis - Enter method.

The results of the research were as follows;

1. School environments under the office of the private education commission in Pathum Thani province as a whole was at a high level. When considering each individual aspect was also at a high level by ranking from the highest to the lowest mean as follows; the aspect of physical, administration and academic respectively.

2. Quality leadership of school administrators under the office of the private education commission in Pathum Thani province as a whole was at a high level. When considering each individual aspect was also at a high level by ranking from the highest to the lowest mean as follows; vision, relationship, motivation, customer focus, decision making and communication respectively.

3. There was a statistically significant positive relationship at .01 level between school environments with quality leadership at high level.

4. School environments affecting quality leadership of school administrators under the office of the private education commission in Pathum Thani province. The effect was significant at the .05 level. There was 56 percent of the predictive power. The school environments in the aspect of physical had the highest predictive value and then the aspect of administration and academic respectively.

Keywords: Quality Leadership, School environments

ภูมิหลัง

ในกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วในโลกปัจจุบัน นานาประเทศต่างให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษา และให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริบททางสังคมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยการพัฒนาที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งคือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ [1]

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จึงกำหนดยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะแนวทางในการพัฒนาคุณภาพคนให้มีสุขภาพดี คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานให้เกิดความสมดุลในการยกระดับคุณภาพชีวิต โดยปรับปรุงระบบการบริหาร และการจัดการให้ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม [2] แต่ในสภาพที่เป็นจริงจะเห็นว่าการจัดการศึกษายังมีปัญหา ในด้านต่างๆอีกมาก โดยเฉพาะการขาดภาวะผู้นำที่ตระหนักถึงรากเหง้าและความสำคัญของปัญหา ขาดผู้นำที่เข้มแข็ง และมีวิสัยทัศน์ที่จะปฏิรูป ขาดความเข้าใจในความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการ จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญขาดโครงสร้างพื้นฐานองค์การที่สนับสนุนให้การบริหารจัดการมีคุณภาพ[3] สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ[4] ได้ สรุปไว้ว่าการบริหารจัดการศึกษาจะบรรลุตามเป้าหมายและมีคุณภาพย่อมต้องอาศัยคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้นำจำเป็นต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการตัดสินใจที่เฉียบคม อีกทั้งให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ปรับตนเองสู่พฤติกรรมในการอำนวยความสะดวก ไม่ใช่การสั่งการหรือควบคุมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ดังนั้นปัจจัยผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและโรงเรียน

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นโดยสรุปแล้วจะเห็นว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับด้านผู้นำทั้งสิ้น โดยไม่สามารถบริหารจัดการให้ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของลูกค้าปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้โดยผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำคุณภาพ เพราะภาวะผู้นำคุณภาพจะมีการตอบสนองความต้องการของลูกค้า [5] บริการลูกค้าให้เกิดความประทับใจ ตลอดจนทำให้ลูกค้าพึงพอใจเกิดความมั่นใจในคุณภาพของผลผลิต [6] ผู้นำที่มีภาวะผู้นำคุณภาพ เป็นหัวใจและจิตวิญญาณของโรงเรียน โดยที่ผู้นำมีคุณลักษณะที่หลากหลายเพื่อสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นในโรงเรียนภาวะผู้นำคุณภาพจะเกี่ยวข้องกับการมีวิสัยทัศน์และสามารถกระจายวิสัยทัศน์ไปยังบุคคลต่างๆได้ โดยผู้นำสามารถสร้างวิสัยทัศน์และมีการพัฒนาวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีความสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งภายในและนอกโรงเรียนมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เน้นกลยุทธ์ในการสื่อสารเพื่อให้การสื่อสารตรงเป้าหมายที่สุด มีความสามารถในการใช้แรงจูงใจ (ทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอก) [7] โดยมีการเน้นการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ

เพื่อให้บุคลากรและทีมงานปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ อีกประการหนึ่งมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นและทันเหตุการณ์สำคัญ [8]

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำคุณภาพได้แก่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีการจัดภูมิทัศน์ที่เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม มีอาคารสถานที่พร้อมเพรียงจะส่งผลต่อสุขภาพจิตของผู้บริหารและบุคลากร ทำให้มีอารมณ์แจ่มใส มีความสุขในการทำงานและไม่เคร่งเครียด [9] อีกทั้งสภาพแวดล้อมด้านการบริหารที่มีการจัดระบบสารสนเทศที่ครบถ้วนสมบูรณ์ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริหารได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว [10]

นอกจากนี้สภาพในปัจจุบันมีลักษณะของความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว ทำให้เรื่องของภาวะผู้นำยิ่งมีความสำคัญต่อการนำพาโรงเรียนให้อยู่รอดปลอดภัยเป็นอย่างมาก ยิ่งเป็นองค์การเอกชน หรือในที่นี้ก็คือโรงเรียนเอกชนด้วยแล้วก็ยิ่งมีความต้องการผู้นำที่มีภาวะความเป็นผู้นำในรูปแบบที่มีคุณภาพ จากปัจจัยที่กล่าวมานี้ ล้วนเป็นประเด็นสำคัญของความสำเร็จ ซึ่งอยู่ที่การสร้างภาวะผู้นำทั้งสิ้น และจะส่งผลให้หน่วยงานหรือองค์การมีการเติบโตอย่างยั่งยืนสืบไป ดังนั้นจึงสมควรศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี
4. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี จำนวนทั้งสิ้น 162 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และนำไปสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น ต่อจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านบริหารและด้านวิชาการ
2. ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านการใช้แรงจูงใจ ด้านการเน้นการบริการ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร
3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 56

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านบริหารและด้านวิชาการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้ผู้บริหารจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านกายภาพ ด้านวิชาการและด้านการบริหาร ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายอย่างเคร่งครัด ประกอบกับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่บุคลากรภายในและภายนอกได้เห็นอย่างชัดเจน ทำให้ผู้บริหารมีการดำเนินงานอย่างครบถ้วนทุกด้าน เพื่อให้การบริหารงานได้คล่องตัว เป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่ติดขัด ทั้งการวางผังอาคารเรียน ห้องเรียนที่เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงามทำให้การจัดกิจกรรม การจัดการเรียนการสอนสะดวกรวดเร็ว ส่งผลต่อเจตคติของบุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของกริฟฟิธ (Griffith) [9] สรุปว่าการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อภาวะผู้นำในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายสอดคล้องกับแนวคิดของบรันท์และคนอื่นๆ (Bryant & Others)[11] สรุปว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ครบถ้วนสมบูรณ์จะส่งผลให้ผู้บริหารงานประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพ

2. ภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านการใช้แรงจูงใจ ด้านการเน้นการบริการ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดต่อสื่อสาร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำคุณภาพเป็นภาวะผู้นำสมัยใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะปัจจุบันมีการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในโรงเรียนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครอง ยังช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้ปกครองและชุมชนยอมรับในการบริหารงานที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของซุลท์เนอร์ (Zultner) [12] ให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำคุณภาพว่าเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์สื่อสารวิสัยทัศน์ให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจ และเห็นคุณค่า ยังเป็นเป็นศูนย์กลางของการจัดการด้วยคุณภาพทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการจัดการ สอดคล้องกับแนวคิดของเกวิทซ์ (Gevirtz)[13] สรุปว่า ภาวะผู้นำคุณภาพเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมีความมุ่งมั่นในการบริหารงานให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจและประทับใจเพื่อให้เกิดการดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และมีคุณภาพ

โดยเฉพาะด้านวิสัยทัศน์ นับว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำคุณภาพเพราะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถมองภาพอนาคตได้อย่างชัดเจนรวมทั้งกำหนดวิสัยทัศน์ จุดประสงค์และพันธกิจ ร่วมกันกับบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถกระตุ้นให้บุคลากรร่วมกันนำพันธกิจไปใช้ในการพัฒนาหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มองการณ์ไกล สามารถวางแผนระยะยาว (Long term planning) สามารถแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด เปลี่ยนวิกฤติสู่โอกาสได้อย่างเหมาะสม และสามารถวางแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงองค์การให้เจริญก้าวหน้าและอยู่รอดปลอดภัย สามารถต้านทานต่อวิกฤติการณ์ที่มากระทบได้อย่างมั่นคงสอดคล้องกับแนวคิดของเบิร์ก (Berk)[14] สรุปว่าผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะช่วยให้โรงเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นโรงเรียนที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก สอดคล้องกับแนวคิดของดอฟท์ (Daft) [15] สรุปว่าผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ช่วยกระตุ้นให้เกิดความท้าทายและความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จทั้งผู้นำและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงการบริหารงานมีความแปลกใหม่ ทันสมัย มีความสอดคล้องกับแนวโน้มในอนาคตและบริการลูกค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานของการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศ

ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นคุณลักษณะสำคัญของภาวะผู้นำคุณภาพเพราะการมีความสัมพันธ์จะต้องมีความใกล้ชิดกับผู้ร่วมงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเป็นผลทางด้านจิตวิทยาทำให้ทุกคนเกิดการยอมรับศรัทธา โดยเฉพาะการสร้างสัมพันธ์กับผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและแก้ปัญหาให้นักเรียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์และแก้ปัญหาด้านวินัยอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของเบริช (Breisch) [16] สรุปว่าการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชนช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อโรงเรียน ทำให้สามารถระดมทรัพยากรมาสนับสนุนกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของบุยอันแบกเฮล (Bhuiyan and Baghel) [17] ให้ความสำคัญว่าการสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับบุคลากร ทั้งภายในและภายนอกองค์การ ช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อโรงเรียนทำให้ทุกคนเกิดการยอมรับ ศรัทธา

ช่วยลดช่องว่างและความขัดแย้งในการบริหารจัดการ ขณะเดียวกัน ถ้าผู้บริหารสามารถสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับชุมชน ก็จะช่วยระดมทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร สื่ออุปกรณ์ งบประมาณ ฯลฯ มาสร้างสรรค์พัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ และทัดเทียมกับโรงเรียนอื่นๆ โดยไม่ต้องรอนงบประมาณจากต้นสังกัด

ด้านการใช้แรงจูงใจนับว่าเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำคุณภาพ เพราะการใช้แรงจูงใจทำให้ใกล้ชิดกับบุคลากร และสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันบุคลากรมีความมุ่งมั่นทุ่มเทในการปฏิบัติงาน มีอารมณ์เบิกบานร่าเริงแจ่มใสบรรยากาศในการทำงานเป็นแบบมิตรภาพอบอุ่นและไว้วางใจสอดคล้องกับแนวคิดของครูเกอร์ (Krüger) [18] สรุปว่า การใช้แรงจูงใจ ช่วยให้เกิดความท้าทายความสามารถ กระตุ้นให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการทำงานการบริหารงานมีความสัมพันธ์ยิ่งขึ้น เกิดความไว้วางใจกันในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของคอนติ (Conti) [19] สรุปว่า การใช้แรงจูงใจช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้เกิดความท้าทายสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เกิดการไว้วางใจซึ่งกันและกันและสร้างความเชื่อมั่นในการทำงาน เป็นผลให้การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้พร้อมกัน

3. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะ ถ้าโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีก็จะช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารบริหารงานไปอย่างราบรื่น โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทำให้โรงเรียนสวยงาม สงบร่มรื่นส่งเสริมสุขภาพจิตทำให้มีอารมณ์แจ่มใสเบิกบานสภาพแวดล้อมด้านการบริหารงานทำให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมเป็นบรรยากาศแบบเปิด ส่งเสริมความไว้วางใจ สร้างความยอมรับศรัทธาแก่บุคลากรในการทำงาน เป็นผลให้งานมีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของชไนเดอร์และดูรัน (Schneider and Duran) [20] สรุปว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้นำส่งผลกระทบต่อวิสัยทัศน์ และการใช้แรงจูงใจสร้างสรรค์ผลงานให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ แรมเซย์และคนอื่นๆ (Ramsey & Others) [21] กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้บริหารทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ผลงานเชิงนวัตกรรมในการบริหารงานเป็นผลให้โรงเรียนเกิดคุณภาพ

4. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 56 โดยสภาพแวดล้อมด้านการบริหารงานมีอำนาจการพยากรณ์สูงสุด รองลงมาเป็นด้านกายภาพและด้านวิชาการตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีมีระเบียบเรียบร้อยสวยงาม ทั้งด้านภูมิทัศน์ และอาคารสถานที่ ทำให้ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความมั่นใจในการบริหารงาน เกิดความอบอุ่นและรู้สึกปลอดภัย ส่งเสริมสุขภาพจิตใจและอารมณ์และสังคม ที่สำคัญการจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำคุณภาพในระดับสูงสุดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดโครงสร้างการบริหาร และบริหารงานอย่างเป็นระบบโดยมีการปรับตัวอย่างยืดหยุ่นตามสถานการณ์ ทำให้ผู้บริหารมีแนวปฏิบัติที่ดี ทำงานอย่างมีขั้นตอนชัดเจน อีกทั้งโรงเรียนมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารที่ถูกต้องครบถ้วนและทันต่อการใช้งาน ทำให้การตัดสินใจของผู้บริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพทั้งการตกแต่งอาคารเรียนให้สวยงามร่มรื่นเหมาะสม ทำให้การบริหารงานมีสถานที่ครบถ้วนเกิดความพร้อมในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับแนวคิดของแทนเนอร์ (Tanner) [22] สรุปว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีสร้างความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยในการทำงานของบุคลากร ทำให้โรงเรียนมีความพร้อมในการบริหารงานส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เช่นเดียวกับผลวิจัยของเบนจามิน ดอนและอลิเซีย (Benjamin, Don and Alicia) [23] ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับการจัดการความปลอดภัย พฤติกรรมของผู้นำ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผลวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้บริหารและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน สอดคล้องกับผลวิจัยของเคลฟเวอร์ ทาริและโมลินา (Claver, Tariand Molina) [24] ศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารคุณภาพ พบว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้บริหาร ส่งผลให้การบริหารงานให้เกิดคุณภาพ และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนทั้งด้านการบริหาร และด้านกายภาพให้ครบถ้วนสมบูรณ์เพราะมีผลต่อภาวะผู้นำเพื่อทำให้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามีคุณภาพ

2. ควรส่งเสริมภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนด้านการมีวิสัยทัศน์ ทั้งด้านการอบรมสัมมนาและการศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์

3. ควรส่งเสริมภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนด้านการใช้แรงจูงใจ ด้วยการจัดให้มีที่ปรึกษาและเป็นพี่เลี้ยงอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้บริหารสามารถใช้แรงจูงใจอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น วัฒนธรรมโรงเรียน การคิดอย่างเป็นระบบ เป็นต้น ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน
2. ควรศึกษาวิจัยภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน ในหน่วยงานต่างๆ เช่น กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น
3. ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมด้านตัวแปรอื่นๆ ในรูปแบบงานวิจัยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เพื่อส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน

หนังสืออ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือการกำหนดสมรรถนะในข้าราชการพลเรือน : คู่มือสมรรถนะทางการบริหาร*. นนทบุรี: ประชุมช่าง.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(พ.ศ. 2555-2559)*. นนทบุรี : สหมิตรพรินติ้ง.
- [3] วิทยากร เชียงกุล. (2552). *การแก้ปัญหาและปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นระบบของครุวม*. กรุงเทพฯ : บ้านพระอาทิตย์.
- [4] ชีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- [5] Mennell, Anne. (2010, March). "Quality Leadership in an Australian University." In Higher Education Policy. 7 (1) : 33-35.
- [6] Nelda Spinks, Barron Wells. (1995). "Quality Communication: a Key to Quality Leadership," in Training for Quality. 3 (2) : 14-19.
- [7] Hoyle, David. (2007). *Quality Management Essentials*. London : Oxford, United Kingdom.
- [8] Goizueta, Roberto C. (1995, October). "Quality Leadership," in Global Quality Leadership .3 (2) : 19.
- [9] Griffith, J. (1999). "School climate as "social order" and "social action": A multi-level analysis of public elementary school student perceptions". *Social Psychology of Education*. 2 (1): 339-369.
- [10] Wang, M.T. and Degol, J.L. (2016). "School Climate: a Review of the Construct, Measurement, and Impact on Student Outcomes". *Educational Psychology Review*. 28 (3): 315-352.
- [11] Bryant, V. C.& Others. (2013). "School as haven: transforming school environments into welcoming learning communities". *Children and Youth Services Review*. 35 (1): 848-855.
- [12] Zultner, R. E. (1993). "TQM for Technical Teams," *Communications of the ACM*, 36 (10):79-91.
- [13] Gevirtz, C. (1994). *Developing New Products With TQM*. New York : McGraw-Hill.
- [14] Berk, J.(1993). *Total Quality Management: Implementing Continuous Improvement*. New York: Sterling.
- [15] Daft, Richard I. (1999). *Leadership Theory and Practice*. Orlando: The Dryden Press.
- [16] Breisch, R. E. (1996, January). "Are You Listening," *Quality Progress*, 8 (3): 59-62.
- [17] Bhuiyan, N. and Baghel, A. (2005). 'An overview of continuous improvement: from the past to the present', *Management Decision*, 43(5):761-771.
- [18] Krüger, V. (2001) 'Main schools of TQM: "the big five"', *The TQM Magazine*, 13(3): 146-155.
- [19] Conti, T. (2002) 'A road map through the fog of quality and organizational assessments', *Total Quality Management*, 13(8):1057-1068.
- [20] Schneider, S.H.; Duran, L. (2010). "School climate in middle schools: A cultural perspective". *Journal of Research in Character Education*. 8(2): 25-37.
- [21] Ramsey, C.M.& Others. (2016). "School climate: perceptual differences between students, parents, and school staff". *School Effectiveness and School Improvement*. 27(2): 629-641.

- [22] Tanner, C. K. (2000). "The influence of school architecture on academic achievement". *Journal of Educational Administration*. 38(3): 309–330.
- [23] Benjamin, Kutsyuruba, Don A. Klinger and Alicia, Hussain. (2015). Relationships among school climate, school safety, and student achievement and well-being: a review of the literature. View issue TOC 3(2): 103–135.
- [24] Claver, E., Tari, J. J. and Molina, J. F. (2003). 'Critical factors and results of quality management: An empirical study', *Total Quality Management & Business Excellence*, 14(1): 91–118.